

FINANTSINSPEKTSIOON

MUUDATUSED SEOSSES VÄÄRTPABERITEHINGUTEST FINANTSINSPEKTSIOONI TEAVITAMISEGA

Väärtpaberituruseaduse („VPTS”) § 91 lõikest 1 tulenevalt on investeerimisühingud¹ kohustatud teavitama Finantsinspeksiooni kõigist reguleeritud turule kauplemiseks võetud väärtpaberitega tehtud tehingutest. Esitatud tehinguandmeid töödeldakse, säilitatakse ja edastatakse teiste liiduriikide finantsjärelevalve asutustele Finantsinspeksiooni poolt loodud ja hallatava Tehingutest Raporteerimise Süsteemi (TRS) abil ning neid kasutatakse finantsjärelevalve asutuste poolt väärtpaberiturul osalejate turukäitumise analüüsimiseks ning turukuritarvituste tuvastamiseks.

Tehingutest teavitamise tehniliste tingimuste dokument on kehtestatud VPTS § 91 lõike 8, rahandusministri 14.07.2007 määruse nr 52 „Väärtpaberitehingutest Finantsinspeksiooni teavitamise kord” § 2 lõike 2 ja Euroopa Komisjoni otsekohalduva määruse (EÜ) nr 1287/2006 art 12 punktide 1. ja 2. ning art 13 punkti 1. alusel ning on kättesaadav Finantsinspeksiooni koduleheküljel <http://www.fi.ee/index.php?id=2897>. Seoses Euroopa Väärtpaberituruse Järelevalveasutuste Komitee (CESR) poolt tehinguteavituste süsteemi arendamisega muudeti 03.11.2008 jõustunud rahandusministri määrusega ka kohaliku teavitussüsteemi TRS andmeväljade struktuuri ja teavitamise tehnilisi tingimusi.

Käesoleva dokumendi eesmärk oli esmalt alustada konsultatsioone Eesti turuosalistega seoses kohaliku teavitussüsteemi TRS täiendavate tehniliste funktsionaalsuste lisamiseks ja olemasolevate arendamiseks. Muudatuste peamiseks ajendiks on andmekvaliteedi tõstmine läbi automaatse tagasiside ning turuväliste (OTC) tuletisinstrumentidega seotud tehingutest teavitamise võimaldamine. Käesoleval hetkel ei ole turuväliste tuletislepingute või -instrumentide tehingutest teavitamine kohustuslik ning teavitamine toimub vabatahtlikkuse alusel².

Teavituskorda puudutava rahandusministri määruse muutmiseks on Finantsinspeksioon alustanud konsultatsioone ka Rahandusministeeriumiga.

¹ Investeerimisteenusi osutavad investeerimisühingud, krediidasutused ja fondivalitsejad.

² Euroopa Komisjon on juba teinud ettepaneku laiendada tehingu aruandlust ka OTC tuletisinstrumentidele, mille alusvara on mõnel EEA reguleeritud turul kaubeldav.

FINANTSINSPEKTSIOON

PLANEERITUD MUUDATUSED

Teavitamiskorda ja sellega seotud infotehnoloogilisi süsteeme puudutavad muudatused on projekti ajakava kohaselt plaanis rakendada alates 01.03.2012 ühekordse ja üldise kõiki turuosalisi hõlmava uuele süsteemi versioonile üleminekuga selmet rakendada üleminekuperioodi.

Järgnevalt on toodud kohalikku teavitamiskorda ning TRS-i puudutavad planeeritud muudatused:

Automaatne vigade tuvastus ja tagasiside

Rahandusministri määruse § 3 lõige 1 kohustab Finantsinspeksioon kontrollima viivitamatult aruande vastavust määruses sätestatud nõuetele ning puuduste leidmisel informeerima viivitamatult sellest teavitajat. Mainitud nõude tõhusamaks täitmiseks lisatakse TRS-ile automaatne vigade tuvastamise ja tagaside genereerimise funktsionaalsus. Sisuliselt tähendab see täidetud andmeväljade võrdlust konkreetse välja jaoks defineeritud andmeformaadile.

Vigade tuvastamisel genereerib süsteem automaatse XML formaadis vastussõnumi, krüpteerib selle ning saadab eelnevalt defineeritud e-posti aadressi(de)le. Tagaside näidisfailid tehakse kättesaadavaks [FI kodulehel](#). Võimalikud veateated on järgnevad (loetelu ei ole ammendav):

- faili nimi ei vasta nõutud formaadile,
- saatja BIC kood ei vasta Eestis tegevusloa saanud investeerimisühingule,
- faili ei suudetud dekrüpteerida (vale võtmega krüpteeritud),
- ebakorrektne faili allkiri,
- XML-skeemi nimi puudub päises,
- XML-skeemi nimi on vale,
- faili sisu ei vasta XML-skeemile,
- ISIN kood on vale,
- kauplemiskoha kood ei ole korrektne MIC kood,
- tühistatav tehing ei eksisteeri (vale viitenumber),
- tehingu kuupäev on tulevikus,
- tühistatav tehing on juba eelnevalt tühistatud,
- turul kaubeldava tuletisinstrumendi kauplemiskoha kood ei vasta korrektsele MIC koodile,
- tuletisinstrumendi *put/call* välja sisu on vale,
- tuletisinstrumendi täitmishinna välja sisu on vale,
- vastaspoole BIC kood on vale,
- kliendi kood on vale,

FINANTSINSPEKTSIOON

- tehingu hinna välja sisu on vale,
- OTC tuletisinstrumenti alusvara ISIN kood on vale,
- hinnakordaja välja sisu on vale,
- tuletisinstrumenti väärtuspäev on vale,
- tehingu kauplemiskoht ei vasta tehingu liigile,
- valuuta kood on vale.

Edastatava faili allkirjastamine ja krüpteerimine

Käesoleval hetkel toimub failide krüpteerimine vastavalt OpenPGP standardile ning failid saavad laiendi *.gpg.

Alternatiivse võimalusena on turuosaliste vastava soovi olemasolul võimalik krüpteerimise vahendina juurutada ka eraisiku ja ettevõtte ID kaardi kasutamist. Sellisel juhul hakkaksid failid kandma *.cdoc laiendit. Tagasiside fail krüpteeritakse samas formaadis, milles oli investeerimisühingu poolt edastatud aruandefail.

21.04.2011 lõppenud konsultatsioonivoorus ei väljendanud turuosalised selget soovi rakendada alternatiivset krüpteerimise võimalust, kuid selle soovi tekkimisel on Finantsinspeksioon valmis vastavat funktsionaalsust välja arendama.

Edastatava faili nimekonventsioon

Investeerimisühing saadab TRS-ile faili, mille nimi vastab järgmisele loogikale:

<saatja BIC kood>_DATTXN_EE_<loendur>_<aasta>.gpg (või *.cdoc).

Vastuseks genereerib TRS tagasisidefaili, mis sisaldab informatsiooni viimati edastatud aruandes sisaldunud vigades osas ning kannab järgmisele loogikale vastavat nime:

EE_FDBTXN_<saatja BIC kood>_<loendur>_<aasta>.gpg (või *.cdoc).

Aruandefaili adressaat

Uue TRS versiooni käivitamise hetkest muutub e-posti aadress, mis võtab vastu aruandefaili ning selleks saab olema trs@fi.ee.

Aruandefailis sisaldunud vigade parandamine

Käesoleval hetkel tuleb eelnevalt edastatud aruandefailis sisaldunud vigade parandamiseks esitada kõik samas failis sisaldunud tehinguandmed uuesti. Planeeritud muudatused võimaldavad edaspidiselt esitada vigade parandusi ka üksikute tehingute kohta, s.t paketipõhise andmevahetuse kõrvale tekib võimalus lähtuda tehingupõhisest loogikast. Süsteemi muudetud loogika kohaselt loetakse iga sama viitenumbri taaskordselt esitatud teavitust paranduseks.

FINANTSINSPEKTSIOON

Aruandefaili andmeväljade muudatused

Uuendatud teavituskorraga lisatakse turuväliste (OTC) tuletisinstrumentidega tehtud tehingutest teavitamise võimalus. Sellistest tehingutest teavitamine on kuni võimaliku vastava seadusemuudatuseni vabatahtlik.

Reguleeritud turgudel kaubeldavate ning ka turuväliste, kuid reguleeritud turgudel kaubeldavat väärtpaberit alusvarana omavate tuletisinstrumentidega tehtud tehingutest teavitamise võimaldamiseks vaadatakse üle andmeväljade struktuur ja koosseis. Muutub teatud väljade nimetus, väljades lubatud andmeformaad ning järjestus eelkõige tuletisinstrumentidega seonduvas osas.

Aruandefaili andmeväljade muudatuste projekt lisatakse eraldi dokumendina [FI kodulehele](#).

XML generaatori uuendamine

Väiksema tehingutemahuga turuosaliste tarbeks loodud XML generaator uuendatakse vastavalt muutunud andmeväljade struktuurile ja koosseisule. MS Excel'i baasil loodud XML generaator on kättesaadav ja kasutatav kõigile soovijaile.

AJAKAVA JA KONTAKTID

Projekti ajakava:

- 21.03.2011 – konsultatsiooni algus ja muudatusettepanekute avalikustamine;
- 21.04.2011 – esmase kirjaliku konsultatsiooni lõpp;
- 2011 jooksul – rahandusministri määruse muutmine ja uuendatud tehniliste tingimuste dokumendi (või juhendi) vastuvõtmine;
- 01.02.2012 – testkeskkonnale ligipääsu võimaldamine ja testperioodi algus;
- 01.03.2012 – TRS-i uue versiooni Go-Live.

Kuni 15.11.2011 on jätkuvalt oodatud kõik ettepanekud ning kommentaarid seoses käesolevas dokumendis esitatud informatsiooniga. Projekti puudutavate ja ka antud valdkonnaga seotud üldisemate küsimuste korral pöörduda Finantsinspeksiooni riskijuhi Marek Pajussaare poole e-posti aadressile Marek.Pajussaar@fi.ee või telefonil 668 0551.